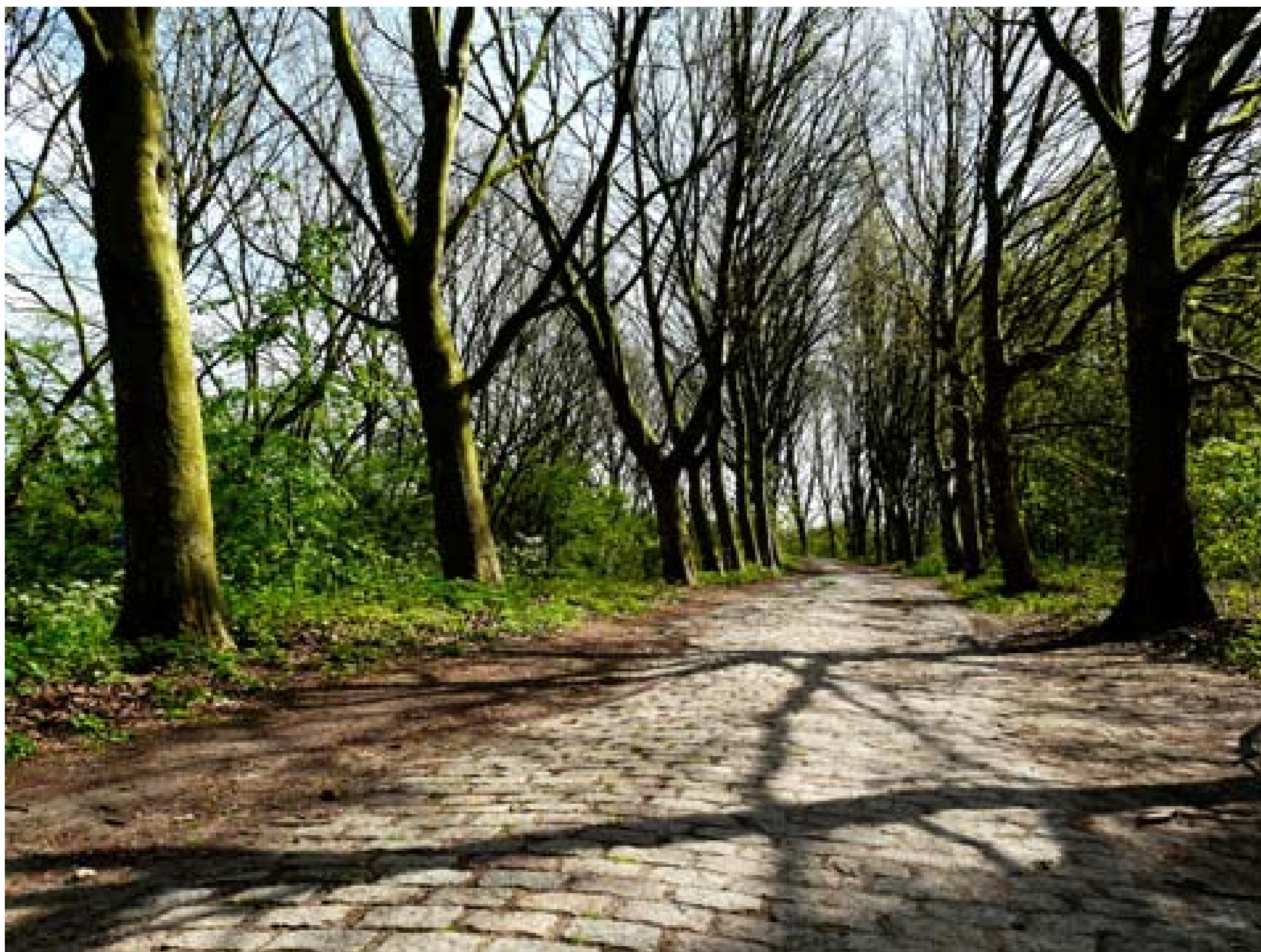
Horizon.taal

Jaargang 42 - nummer 245

september - oktober 2010

Esperanto in de praktijk! (p.4)

Internet bevordert gebruik kleinere talen en Esperanto (p.7)

www.esperanto.be

HORIZONTAAL

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w.,
42ste jaargang.
Verschijnt de 1ste van elke oneven maand.
Overname van artikelen is vrij op voorwaarde dat de bron wordt vermeld en een exemplaar aan de redactie wordt gestuurd.

Redactie en administratie:

Vlaamse Esperantobond v.z.w.
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen
tel.: 03 234 34 00 fax: 03 234 54 33
Epost: horizon.taal#skynet.be
Webstek: http://www.esperanto.be/fel/nl.

Abonnementen: 25,00 EUR

Rekeningen:

t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen: KBC 402-5510531-55
of Fortis 001-2376527-06.

IBAN-nummers van FEL:

IBAN BE66 0000 2653 3843
BIC: BPOTBEB1

Redactie:

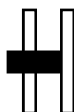
Lode Van de Velde

Medewerkers:

Petro De Smedt, Ivo Durwael, Agnes Geelen, Paul Peeraerts, Roland Rotsaert,
André Ruysschaert, Emiel Van Damme, Julia Litvinova, e.a.

Verantwoordelijke uitgever:

Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Privé-les

Soms klaagt men dat er weinig mensen naar de Esperantocursussen komen. Zowel de leerkrachten als de leerlingen betreuren dit vaak. Ik begrijp eigenlijk niet waarom:

Esperanto heeft meer succes dan vroeger (bvb. de opkomst bij esperanto-bijeenkomsten vergroot alsmaar[1]); maar steeds meer mensen leren de taal via het internet. En bijgevolg zitten er minder leerlingen in het leslokaaltje. Maar vooral diegenen die wèl naar een cursus komen, zouden eigenlijk juist blij mogen zijn om te kunnen genieten van (bijna-)privélessen, zodat ze de taal sneller en grondiger kunnen leren en een persoonlijker contact kunnen hebben met de lesgever! Met andere woorden: het is dus maar hoe je het bekijkt: zit het leslokaaltje halfleeg… of halfvol?

Bij deze dus: veel succes aan alle cursisten en natuurlijk de cursusbegeleiders in het nieuwe cursus-seizoen!

Lode.

---

[1]*Zie: http://eo.wikipedia.org/wiki/Statistiko_de_Esperantujo*

INHOUD

Enkele cijfers

Een taal kan pas levend zijn, als ze voldoende sprekers heeft. Zonder gebruikers zou een communicatiemiddel uiteraard betekenisloos worden en vervallen tot een curiositeit.

Gelukkig kan het Esperanto rekenen op een grote schare sprekers: 2 miljoen volgens officiële bronnen[1], een half miljoen lijkt een meer realistische schatting. Al deze sprekers (die de taal vrijwillig leerden!) wonen echter over de hele wereldbol verspreid, zodat er op lokaal niveau telkens relatief weinig sprekers zijn.

Daarom trekken actieve Esperantosprekers zoveel mogelijk naar ontmoetingen, congressen, festivals, weekends, seminaries, … om zoveel mogelijk andere sprekers te kunnen ontmoeten en gemaakte vrienden terug te zien.

Jaarlijks worden er dan ook honderden bijeenkomsten georganiseerd. De kalender van 'Eventoj' die in Europa het meest gebruikt wordt[2], vermeldde voor 2009 minstens 250 bijeenkomsten, goed voor een 5-tal bijeenkomsten per week!

Hoe ziet zo'n bijeenkomst er uit?

Uiteraard is er een groot verschil tussen jongerenbijeenkomsten en meer formele congressen. De meeste jongerenbijeenkomsten zijn van het rugzaktoeristensoort, waarbij doorgaans een jeugdherberg of ander jeugdverblijf afgehuurd wordt en het programma meer actieve onderdelen, doch naargelang het thema ook ernstige debatten en werkvergaderingen bevat. Het aantal deelnemers kan variëren van 15 tot 150 voor een weekend en 100 tot 500 voor grotere internationale congressen.

De meer formele congressen, zoals bijvoorbeeld het jaarlijkse wereldcongres (georganiseerd door de wereldesperantobond) worden steeds plechtig geopend in aanwezigheid van een plaatselijke hoogwaardigheidsbekleder (minister, schepen van cultuur, burgemeester,…) en ook formeel afgesloten. Zo'n congres is hét moment voor internationale vakgroepen (artsen, juristen …) en bestuursleden van andere internationale Esperanto-organisaties (en de wereldbond zelf) om te vergaderen. Anderzijds is er ook steeds een uitgebreid cultureel programma (met muziek, toneel, cabaret, …) alsook

www.pej.org

Een van de Esperanto-jongerenbijeenkomsten (Polen 2010)

een kennismaking met de taal en de cultuur van het gastland (d.m.v. toeristische uitstappen, culturele voordrachten en presentaties, taalinitiaties, literatuur, geschiedenis, …). Het aantal deelnemers kan oplopen tot 3000 en meer[3]; gemiddeld gaat het om zo'n 2000 deelnemers uit een 50-tal landen. Dankzij speciale fondsen worden ook steeds Esperantosprekers uit derdewereldlanden (bvb. Afrika) uitgenodigd, die anders nooit zouden kunnen deelnemen, zodat het congres een werkelijk internationaal karakter krijgt.

Het wonderlijke is dat iedereen met iedereen kan spreken zonder probleem, zonder tolk, ongeacht de afkomst, steeds op voet van gelijkheid en gelijkwaardigheid.

Kunstmatig?

Omdat het Esperanto niet op een natuurlijke wijze ontstond, maar door één man 'ontworpen' werd, wordt het ook wel een 'kunstmatige' taal genoemd. Dit leidt vaak tot de misvatting als zou het Esperanto niet op een natuurlijke wijze kunnen aangeleerd en gesproken worden.

Niets is echt minder waar: het Esperanto wordt doorgaans veel sneller verworven dan een andere taal. De verklaring hiervoor is eenvoudig:

- de taal steekt logisch in elkaar
- er hoeven geen uitzonderingen geleerd te worden
- woorden worden steeds naar behoefte aangemaakt dankzij een eenvoudig systeem van woordstammen in combinatie met voor- en achtervoegsels
- de woordstammen werden voornamelijk geselecteerd op hun voorkomen in zoveel mogelijk talen
- internationaal gebruikte woorden (radio, satelito, …) of taaleigen woorden (kimono, sultano, …) kunnen vaak gewoon overgenomen worden (mits soms een kleine aanpassing qua schrijfwijze)

Taalvariatie

Niet-Esperantosprekers vragen zich vaak af of een Rus, een Chinees, een Afrikaan, een Zweed,

Het wonderlijke is dat iedereen met iedereen kan spreken zonder probleem, zonder tolk, ongeacht de afkomst. (internationale werkgroep: wereld jongeren congres*).*

echt geen moeilijkheden hebben om elkaar te verstaan. Het klopt zeker dat een Italiaan met een ander temperament spreekt dan een Japanner en Engelstaligen soms op de ‘r’ kauwen, maar de klanken van het Esperanto zijn zó gekozen, dat een kleine variatie niet tot verwarring kan leiden.

Mensen die Nederlands als tweede taal hebben geleerd, hebben vaak problemen met onze ‘lange’ en ‘korte’ klinkers en horen soms totaal geen verschil tussen bijvoorbeeld ‘ladder’ en ‘lader’, ‘zon’ en ‘zoon’. Eigenlijk zijn de klinkers niet langer of korter, maar gaat het telkens om verschillende fonemen, namelijk [ɑ] versus [a] en [ɔ] versus [o] in de voorbeelden. In talen zoals het Chinees en het Vietnamees is de toonhoogte van belang: stijgend, dalend, onveranderlijk, dalend-dan-stijgend, enzovoort. In sommige talen (bvb Hindi) is het belangrijk om medeklinkers al dan niet aan te blazen omdat dit tot een betekenisverschil kan leiden.
Het Esperanto heeft slechts 5 duidelijk onderscheiden klinkers en medeklinkers die voor nagenoeg geen enkel volk voor problemen zorgen, ook al moeten bijvoorbeeld Japanners wel extra hard opletten voor de ‘l’ en de ‘r’, maar dat is niets nieuws en inherent aan hun eigen taalachtergrond.

Moedertaalsprekers

Tijdens internationale congressen is het ook onvermijdelijk dat er relaties ontstaan en dat mensen met een totaal verschillende taalachtergrond (bvb. Tsjechisch-Japans) onderling Esperanto blijven spreken, dat dan ook later door de kinderen overgenomen wordt. Veel Esperanto-moedertaalsprekers zijn dan ook snel drietalig: moedertaal, vadertaal en Esperanto, wat enorm veel voordelen biedt voor de taalontwikkeling. Voor de kinderen van Esperantosprekers wordt parallel aan het universele congres ook steeds een kindercongres georganiseerd. Verder zijn er ook jaarlijks meerdere familiebijeenkomsten, waar speciaal extra aandacht aan kinderen wordt besteed, met spelletjes, muziek en veel meer in het Esperanto.
Het aantal moedertaalsprekers wordt rond de 1000 geschat[4].

Esperanto in de actualiteit

Vaak wordt opgemerkt dat je ‘zo weinig over Esperanto hoort’. Dat vinden wij als Esperantovereniging eigenlijk zelf ook. Maar ja, 2000 mensen die zonder enig taalprobleem kunnen communiceren is minder sensationeel dan een fraudezaak met 2000 gedupeerden of erger, 2000 slachtoffers van een natuurramp. Echter, als je er eenmaal op begint te letten, kom je het Esperanto veel vaker tegen dan je verwacht!

Lode Van de Velde

1 http://www.numberof.net/number-of-esperanto-speakers/
2 http://www.eventoj.hu/2009.htm
3 http://nl.wikipedia.org/wiki/Esperanto-Wereldcongres
4 http://www.uea.org/info/angle/an_ghisdatigo.html

Internet bevordert gebruik kleinere talen en Esperanto

Toen zo'n jaar of vijftien geleden het internet doorbrak bij een breder publiek zagen heel wat mensen daarin de definitieve bevestiging van het Engels als de hegemonische wereldtaal en daarmee zou ook het einde van de enorme diversiteit aan kleine taaltjes in de wereld ingeluid zijn. Voor die talen was immers geen plaats weggelegd in de moderne communicatiekanalen. Zelfs een aantal grotere talen waren quasi afwezig. In het wereldwijde web was het Engels voorbestemd de norm te worden. Zowat alle grotere websites waren immers Engelstalig en ook de technische ondersteuning was voornamelijk Engelstalig. Weinigen beseften toen dat het vrije karakter van dat internet kleinere talen én kunsttalen als Esperanto net een nieuw leven kon geven.

Degenen die wat bekend zijn met hoe websites functioneren zullen wellicht nog de tijd herinneren dat html zowat de enige programmeertaal was in courant gebruik en dat interactiviteit nog iets was voor de professionelen. Wie in die begindagen zelf een persoonlijke website in elkaar flanste behielp zich met allerlei goedkope of gratis programma's waarmee heel summiere websites konden gemaakt worden, meestal in html, sommigen waagden zich al eens aan java en soortgelijke om wat meer dynamiek in een website te scheppen. Het beter programmeerwerk voor hippe sites was het exclusieve terrein voor IT-bedrijven die daar geld voor hadden. Dus die waren in het Engels. Het gebruik er van kostte geld, ook aan auteursrechten op de software.

Vanaf eind jaren negentig evolueerde het internet van een statisch medium (waar men voornamelijk informatie opzocht, las en bekeek) naar een echt interactief medium, waar het brede publiek actief ging meewerken in de aanmaak en verspreiding van informatie. De zogenaamde "open bron" software was daarbij van groot belang. Dat begon met nieuwsgroepen en de eerste zogenaamde 'fora' (geschreven in de vrije broncode php en vrij flexibel), vandaag beschikken we over heuse vrije encyclopedieën als Wikipedia en de zogenaamde 'sociale-netwerk' sites als Facebook en soortgelijke (bijna allemaal trouwens op die php code gebaseerd). Ook Youtube is een succesverhaal: waar het bewegende beeld vroeger voorbehouden was voor de grote televisiezenders en productiehuizen, kan nu eenieder eender wat filmen met een goedkoop toestel en dat aan de hele wereld tonen. Het spreekt voor zich dat de impact daarvan op onze internationale communicatie enorm zal worden. Een merkwaardig (maar wel logisch) gevolg is ook dat het veelvuldig aangekondigde quasimonopolie van het Engels gebroken is.

Vandaag kan eenieder met een internetaansluiting zogenaamde 'weblogs' volschrijven in verschillende vormen en met meer of minder virtuele toeters en bellen. Programmeerkennis is daar zo goed als niet voor nodig. Er zijn ook talloze andere kanalen om informatie te verspreiden die evenmin enige kennis van informatica vergen. En dat kan in eender welke taal. Dankzij het concept van "open bron software" zijn er ook heel wat programma's beschikbaar in honderden talen. Veel fundamenteler is echter het groeiend aantal mensen dat er *gebruik* van maakt. Het is immers een stijgende vraag die het aanbod stimuleert (en omgekeerd), ook in de 'markt' van de talen. Naarmate meer en meer mensen uit kleinere taalgebieden actief worden op het internet, groeit het aantal toepassingen in die talen. Europa is op dat vlak een pionier: heel veel zogenaamde 'minderheidstalen' die weinig aan bod komen in de reguliere media en het officiële openbare leven, waren er snel bij om hun weg te vinden in het cyberleven. Ook Esperanto was er snel bij.
Omdat het internet zulk een etherisch en diffuus gegeven is is het moeilijk om een globaal beeld te hebben van de sterkte van verschillende talen.

Een van de inmiddels klassieke truuks is het woord ‘Esperanto’ intikken in google of een andere zoekrobot en kijken hoeveel resultaten er uit de bus komen. Men zou dit ook met een boel andere talen kunnen doen. Daar komen echter een aantal praktische problemen bij kijken. Om te beginnen is de *vermelding* van “Esperanto” (of welke andere taal ook) helemaal geen garantie voor het effectief *gebruik* ervan, veel websites kunnen er *over* gaan zonder in die taal *geschreven* te zijn. Neem bijvoorbeeld de fictieve taal Klingon (of: “tlhIngan”) uit de Star Trek televisiefranchise (die taal werd door de fans volledig uitgewerkt en Shakespeare’s Hamlet werd er onder meer in vertaald). “Klingen” levert 7 miljoen zoekresultaten op via Google, de benaming “flamingant” een goede 110 000. Maar lang niet alle 110000 zijn in die taal geschreven, de meeste zijn descriptief, en dat geldt zeker voor de zeven miljoen. Nemen we een ander voorbeeld, het Baskisch, een minderheidstaal gesproken door een dik half miljoen mensen in het noorden van Spanje en het zuiden van Frankrijk, dat in het Baskisch zelf ‘Ezelskar’ heet. Met ‘Ezelskar’ komen we via Google op 85 miljoen resultaten. Maar er zijn zeker geen 85 miljoen websites *in* het Baskisch geschreven. Net zo min zullen er 50 miljoen websites *in* het Esperanto zijn. Het aantal websites *in* een taal valt dus moeilijk te tellen.

Om het virtuele succes van een taal te meten kunnen we beter kijken naar een aantal representatieve meertalig toepassingen. Wikipedia is daarbij een van de meer interessante meetinstrumenten. Deze “vrije encyclopedie” kan zowat door iedereen aangevuld worden en bestaat in steeds meer talen (momenteel een 250-tal). Grotere talen in de wereld zijn uiteraard ook het meest ‘actief’: Duits heeft ongeveer 1,1 miljoen artikels ; Engels 3,3 miljoen ; Spaans 632 000; Frans 980 000, Nederlands 621 000. Het aantal massa-artikels is overigens niet noodzakelijk evenredig met het aantal sprekers in de wereld, zoals het kleine verschil tussen Spaans en Nederlands toont. Het Arabisch telt slechts 130 000 artikels, het Chinees (standaard Mandarijn) telt slechts 300 000 artikels. Internetaansluiting is ook van groot belang en op dat vlak lopen de ex-koloniaal Spaanse, Arabische en Chinese taalgebieden achter op de Europese en Amerikaans-Engelse.

Dialecten, kleine talen en zogenaamde minderheidstaal zijn sinds enkele jaren ook heel actief op Wikipedia, vooral de Europese. Enkele cijfers van Wikipedia-edities in verschillende talen: Aragon 22000, Bretoens 30 000, Corsicaans 6000, Welsh 30 000, Baskisch 60 000, Fries 16 000, Iers 11 000, Sorbitol 6000, Koerdisch 14000, Limburgs 6000, Platduits 16000, Occidentaal 22000, West-Vlaams zo’n 4000, Waals zo’n 12000, Aymara 800 (dat lijkt weinig, maar de taal wordt pas sinds heel kort officieel onderwezen in Bolivia, hetzelfde geldt trouwens voor het Koerdisch in Noord-Irak). Regelmatig worden er nieuwe opgestart, recent nog een Tv-serie. Zelfs het al lang uitgestorven Angelsaksisch heeft sinds kort een Wikipedia-editie, met al 2200 artikels. Esperanto scoort met 130 000 artikels vrij hoog (23ste op de ranglijst!). Ook een aantal andere plantalen hebben hun edities, wie dacht dat Ido en Volapük dood waren komt bedrogen uit: respectievelijk 20 000 en wel liefst 118 000. Bij deze laatste dient wel opgemerkt te worden dat enige tijd geleden aan het licht kwam dat heel wat artikels automatisch werden aangemaakt. Het aantal mensen dat die artikels *raadpleegt* zal dan ook heel wat minder zijn. Maar wat de meeste talen betreft is dat eerder uitzonderlijk. Veel Wikipedia werden ook pas heel recent opgestart dus het is waarschijnlijk dat heel wat van hen nog sterk zullen groeien.

Omdat deze wikipedia-rage nog maar pas begonnen is is het nog lang niet duidelijk welk effect het zal hebben op de langere termijn. Wel is nu al duidelijk dat het steeds meer mensen stimuleert de taal op een meer ‘academisch’ niveau te gaan gebruiken, wat impliceert dat ook de woordenschat van die talen kan uitbreiden. Tot voor kort waren heel wat talen beperkt tot dagelijks huis-tuin-keukengebruik (en raakten zelfs daar in de verdrukking). Geweerd uit officiële academische en bestuurlijke milieus, trad er onvermijdelijk een verarming op van de woordenschat en het taalgebruik op die niveaus. Dat was een sociologisch fenomeen, geen taalkundig gegeven. Een klassiek argument tegen die kleine talen was lange tijd (en nu soms nog steeds) dat die talen niet over het culturele en gecultiveerde ontwikkelingsniveau bezitten van de grote ‘beschavingstalen’. Taalkundig gezien is dat onzin, sociologisch gezien echter zorgde dat

steeds voor een vicieuze cirkel, aangezien die talen dan ook uit de 'gecultiveerde' milieus geweerd werden en veel ideeën en begrippen uit het courante taalgebruik verdwenen. Maar die trend zou wel eens kunnen omkeren nu. Al is het, zoals gezegd, te vroeg om daar zicht op te hebben.

Een andere website die als studiemateriaal kan gebruikt worden is de videosite Youtube, waar iedereen videomateriaal kan plaatsen en verspreiden. Het hoeft niet te verbazen dat Engels nog steeds de meest gebruikte taal is, maar de kleinere talen vinden stilaan ook hun weg. Van het relatieve gemak waarmee tegenwoordig filmpjes kunnen gemaakt en op het net gezet worden wordt dankbaar gebruik gemaakt. Om te beginnen is er natuurlijk de muziek. Videoclips en optredens van heel wat artiesten in kleinere talen verschijnen massaal op Youtube. Interessant daarbij is dat bij kleinere talen auteursrechten niet zo'n probleem zijn als bij de grotere: veel artiesten zijn maar al te blij dat hun muziek en hun taal eindelijk ook buiten hun beperkte kring verspreid geraakt. Een andere trend is de videoblog, waarbij mensen als het ware monologen opnemen en op het net plaatsen, waar anderen dan tegenmonologen als reactie op plaatsen. Dit gaat over de meest uiteenlopende thema's, van harde politieke discussies over cultuur tot keukentips. Ook dit gebeurt in heel wat kleine talen. Instructievideo's verschijnen ook massaal op Youtube, van meer en minder professionele aard en ook rond talloze thema's: hoe een gerecht klaar te maken, hoe een meubelstuk in elkaar te steken, enz. Op die manier raakt heel wat dagelijks taalgebruik verder verspreid. Heel wat mensen die een kleine taal leren maken er dankbaar gebruik van. Zo bekijk ik zelf regelmatig wel eens videofilmpjes in Occitaans en Welsh, om een nijpend tekort aan moedertaalsprekers in mijn onmiddellijke omgeving te compenseren. Maar ook heel wat moedertaalsprekers of (klein)kinderen van moedertaalsprekers herontdekken zo hun taalkundige 'roots': tot voor kort was een sociaal leven in die taal voor velen van hen letterlijk een kwestie van lange afstanden. Neem het Occitaans als voorbeeld: het grondgebied van die taal is heel groot (zowat een derde van het huidige continentale Frankrijk), het aantal sprekers nam drastisch af, waardoor de relatieve bevolkingsdichtheid ook sterk afnam (een probleem onder andere voor de inplanting van de Calandreta's, Occitaanstalige schooltjes). Op dat vlak zijn ook de talloze Youtube-filmpjes voor kinderen heel nuttig. In Wales zijn er veel ouders die zelf Engelstalig zijn maar hun kinderen naar de zogenaamde 'Welsh medium schools' sturen. Heel wat kinderprogramma's van de Welshe televisie zijn op het net te vinden en daar maken die Engelstalige ouders in Wales vandaag gretig gebruik van. Nog een andere toepassing, die momenteel nog niet ten volle gebruikt wordt, is de toeristische video waar ook aandacht aan een taal wordt gegeven. Zeker op dat vlak zou het Esperanto wel eens een sterke troef achter de hand kunnen hebben. Statistieken over het taalgebruik in Youtube-filmpjes zijn er niet omdat die niet worden gesorteerd volgens taal maar volgens 'tags' en men vermeldt zelden in welke taal een video gesproken wordt. Er is wel een stijgende trend waarneembaar.

De meest recente internethypes zijn de *sociale-netwerk-sites* zoals dat heet, van het genre Twitter, Myspace, Ipernity en Facebook. Deze websites worden momenteel door de gebruikers zelf vertaald in een hele reeks talen. De Esperantoversie van Ipernity is een klein succes aan het worden. Facebook wordt momenteel ook vertaald in Fries, Baskisch, Esperanto, Schots-Gaelic, Galicisch, Koerdisch, Latijn (!), Vietnamees, Tamil, Faeroees, Koreaans, Georgisch, ... De virtuele gebruikers van die talen zullen zich daardoor hoe langer hoe minder van het Engels moeten bedienen op het

internet. Via deze websites kunnen mensen op langere afstand voortdurend met elkaar in contact blijven en dit tegelijk met een groot aantal mensen tezamen. Ideaal voor het voortbestaan van een taal.

Als laatste voorbeeld kunnen we nog het opkomende fenomeen van de e-boeken aanhalen. Het is bijzonder gemakkelijk een e-boek aan te maken en op te sturen, vooral omdat eens aangemaakt, het aantal kopies ongeveer oneindig kan zijn. Gedrukte boeken moeten fysiek aangemaakt worden, ook voor een grote taal als het Engels. Voor kleine taalgebieden is het niet zo evident tekstwerk en boeken in een oplage te laten drukken die rendabel is. Een PDF bestand kan daarentegen kosteloos en eindeloos gekopieerd worden, de enige beperking is eigenlijk de ruimte op je harde schijf (en uiteraard eventuele auteursrechten). Verzendkosten zijn er evenmin, behalve dan de internetaansluiting. We kunnen dus wel verwachten dat e-boeken wel eens heel populair gaan worden in kleine taalgemeenschappen (de Vlaamse Esperantobond is er al enkele jaren mee bezig trouwens).

De virtuele mogelijkheden die tot hier toe werden opgesomd zijn vooral nuttig voor talen die een grote diaspora kennen. Amerika kent zo bijvoorbeeld heel wat gemeenschappen van sprekers van Europese minderheidstalen. Dankzij het internet vinden heel wat afstammelingen van deze diaspora ook weer hun taalkundige roots terug en sluiten ze aan bij de virtuele taalgemeenschappen in opbouw. De voorhanden zijnde middelen worden echter nog lang niet optimaal benut, noch door de kleinere 'minderheidstalen', noch door Esperanto. Nochtans, als er één taal is in de wereld waar we echt van een 'diaspora' effect kunnen spreken is het wel Esperanto. Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat vandaag steeds meer Esperantisten vooral via het internet actief zijn.

Esperanto heeft echter nog een extra troef achter de hand, namelijk dat alle Esperantisten zelf deel uitmaken van andere taalgemeenschappen en ze haast per definitie polyglotten zijn. Ze worden wellicht de grootste ervaringsdeskundigen wat betreft het uitbouwen van een levende en actieve virtuele taalgemeenschap. Ervaring die kan gebruikt worden om de andere kleinere taalgemeenschappen hulp en diensten aan te bieden en ook de contacten *tussen* die taalgemeenschappen te versoepelen. In het 'lingvaro' van de virtuele wereld zijn Esperantisten dus geknipt (misschien wel voorbestemd?) om pioniers en bruggenbouwers te zijn.

Kevin De Laet

Tre ĉarma kaj inteligenta amikino, astrologiino, Arim Akinom, kiu loĝas en varma lando (ni ne rajtas malkaŝi en kiu lando), proksime de pinto de monto proponis al ni liveri horoskopon dumonatan, provizore senpage. Ni donos al vi la ŝancon juĝi ŝian laboron, kaj se vi trovus helpon en ĝi, vi poste povos, kontraŭ pago ricevi viajn proprajn horoskopojn! Arim loĝas en idilia kabano, kaj antaŭ ĝi estas baŝoarbo, kun ĉirkaŭe ronda tablo, do kun truo en la mezo, por la trunko de la arbo, kaj tie ŝi verkas siajn horoskopojn, en idealaj sendisturbaj kondiĉoj.

Ŝafo – 21/03 ĝ. 20/04:

Neniu el via najbaraĵo dum la sekvontaj du monatoj rekonos en vi ŝafon! Klopodu iom moderi viajn dezirojn, kaj estu iom pli afabla en via ordonado! Estus bone se vi legus la esperantan tradukon de Erasmo: Laŭdo de stulteco!

Taŭro – 21/04 ĝ. 20/05:

Vi estas mia problembildo! Mi mem estas taŭro, kaj mi konfesos al vi sekreton: horoskopuloj ne kapablas bone interpreti, bone kompreni la stelajn mesaĝojn, kiuj rilatas al la propra bildo! Tial ili ofte uzas por ĝi la tekstojn de kolegoj. Tie mi lernis ke vi nepre devus legi la Malnovan Testamenton en la Zamenhofa traduko. Tio sanigos vian libidon.

Ĝemeloj – 21/05 ĝ. 21/06:

Nepre venis la tempo definitive aranĝi tiun aferon, kiun vi jam de longe havas kun la verda leon(in)o! Ne estu tiel postulema! Lernu de tempo al tempo verŝi iom da akvo en vian vinon! La afero povos bone progresi se vi relegos la libron de Baghy: Printempo en la Aŭtuno!

Kankro – 22/06 ĝ. 22/07:

Mi povas anonci ke la trista tempo baldaŭ estos malantaŭ vi... se vi legos la libron de Sen Rodin: "Bildoj el Norda Lando". Nepre faru, ĉar kelkaj paĝoj el ĝi fakte rekte rilatas al vi! Atendas vin ankaŭ plialtigo de salajro (bona ideo: donacu iom al FEL).

Leono – 23/07 ĝ. 23/08:

La tuja estonto ne estas tro avantaĝa al mi, mi bedaŭras, sed havu kuraĝon, ĉar la nigra periodo vere ne tre longe daŭros (almenaŭ tion vi poste pensos). Klopodu ne tro ofte forlasi vian domon, kaj ankaŭ post la laboro rekte reiru hejmen. Vi povos legi la dikan romanon de Anna por pasigi la tempon: Morto de Artisto! Cetere tia legado ankaŭ plibonigos vian lingvan nivelon, kio ne estas neglektinda fakto!

Virgo – 24/08 ĝ. 23/09:

Se vi ankoraŭ ie povus trovu ekzempleron de la "Libro de Amo" ... ne hezitu, kaj aĉetu ĝin! Kelkaj paĝoj jam povos sufiĉi por eligi vin el via nuna mizero! Lasu viajn klopodojn rilate la sagitari(in)on, ĉar estas neniu espero, kaj plie ankaŭ nun nepre ne estas la ĝusta bildo kongrua!

Pesilo – 24/09 ĝ. 23/10:

La aŭguroj estas bonaj, eĉ tre bonaj, sed la rezulto tamen dependos de via kunlaboro! Dion fidu, sed senfare ne sidu! Se vi iom kunlaboros, la gajno estos tre granda. Tamen, ne tro risku je loterio! Aliflanke, legu la "Neokazinta Amo" de Karpunina, kaj vi konstatos ke kio neniam okazis nun povos okazi! Prenu la okazon per ambaŭ mamoj!

Skorpio – 24/10 ĝ. 22/11:

La radioj el via signo estis treege malfortaj, kaj laŭ mi ne tute fidindaj. Do akceptu tion, kaj ne tro kritiku min se io ne tute ekzakte okazos kiel mi priskribos. En via laborejo atendas vin rangaltigo, kvankam kelkfoje la radioj sugestis ... maldungon. Mi mem ne bone scias kiuj el ambaŭ tendencoj venkos. Aspektas ke eĉ la steloj hezitas. En la amo superas la haleluja-sento.

Sagitario – 23/11 ĝ. 21/12:

Ĉio funkcios multe pli bone ol dum la pasintaj du monatoj. La komenco de la periodo ankoraŭ estos hezitema, sed de tago al tago pliboniĝos ĉio. Eĉ aferoj, pri kiuj vi jam perdis ĉiun esperon, tuj estos grandaj sukcesoj. FEL atendas, tute kun merito, signon de via kontento (per malavara donaco).

Kaprikorno – 22/12 ĝ. 20/01:

La fiŝino, al kiu vi havas pli ol profesian rilaton, estos por vi pli bone komprenebla (mi scias ke ĝis nun vi ne sukcesis vere profunde kapti ŝian rezonadon) se vi legos la Biografion de Lidja Zamenhof! Ĝi estas nun, avantaĝe, akirebla ĉe via libroservo, kaj vi facile regajnos la elspezitan monon!

Amforo – 21/01 ĝ. 19/02:

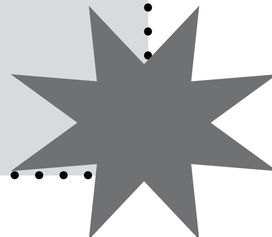
Via menso estas iom malvasta, ĉar vi neniam uzis la okazojn viziti kongreson. Mi scias ke viaj rezonadoj estas nur eskapklopodoj, ke tutsimple al vi mankas iom da memfido. Klopodu bone kompreni la neimageble grandajn avantaĝojn de vasta menso. Legu "Sub fremdaj ĉieloj" de Edwin de Kock, kaj vi pli bone komprenos kion mi klopodas flustri al vi.

Fiŝoj – 20/02 ĝ. 20/03:

Ne estu tiel severa al via kaprikorno; via estonto povas dependi de ĝi! Jam antaŭe vi rezignis mian helpon, aŭ la helpon de kolegoj. Finfine venu al akcepto. La trajtoj de via vizaĝo cetere multe mildiĝos se vi legos "Tinĉjo en Tibeto" de Hergé: FEL povos liveri tuj, kaj je tute akceptebla prezo, tion eĉ opinias la steloj!

Aldone:

La granda kompetenteco de amikino Arim montriĝas el la fakto ke ŝi solvis jarcentaĝan akran problemon. Ŝi trovis manieron por "dubuloj" (kiuj naskiĝis lastan aŭ unuan tagon de nova steldomo) kun certeco scii al kiu "domo" ili apartenas. Zamenhof helpis, ĉar li profetis: Kiu supren kraĉon ĵetas, sian barbon al ĝi submetas! Kuŝiĝu kun kapo rekte al la nordo, kaj la nazo perfekte vertikale. Se via nazo tro molas aŭ estas dubforma, ŝmiru iom da vinagro! Forte kraĉu supren: se kraĉo falas sur la maldekstran vangon, vi apartenas al antaŭa domo. Por tiuj, kiuj loĝas en suda hemisfero estas inverse! Ne la horo de naskiĝo gravas, sed la horo de koncipo.

Thuistaal minder belangrijk dan gedacht bij allochtone kinderen

Een pedagoge van de Universiteit Utrecht vergeleek de taalvaardigheid van Nederlandse kinderen met die van Marokkaans-Berberse en Turkse kinderen van 3 tot 6 jaar. Daaruit blijkt dat niet zozeer de thuis gesproken taal, maar wel het niveau van het taalgebruik belangrijk is. Turkse gezinnen hebben hierbij een voordeel tegenover Berberse, omdat zij over meer kranten en boeken in de moedertaal beschikken.

(www.volkskrant.nl, 5.6.2010)

Latijn als onderwijstaal

In de privéschool Schola Nova in Incourt (Waals-Brabant) zijn Latijn en Grieks het zwaartepunt in opleiding en het Latijn is er ook (deels) de onderwijstaal. De leerlingen blijken achteraf in het hoger onderwijs goede resultaten te hebben. De school is wel niet erkend en daarom moeten de leerlingen hun diploma via de centrale examencommissie halen.

(De Standaard, 21.6.2010, www.scholanova.be)

België had tweetalig moeten zijn

Herman Van de Velde (bestuurder van het gelijknamige lingeriebedrijf en nieuw voorzitter van het VKW, Verbond van Kristelijke Werkgevers), vindt dat België tweetalig had moeten zijn, maar dat kans definitief gemist werd. Wij zijn voorbij het „point of no return”.

(www.trends.be, 2.7.2010)

Patati

Patati Patata is een project van het Brusselse Huis van het Nederlands, waar Nederlands- en anderstaligen in contact komen om in elkaars taal te oefenen. Na een jaar zijn al al meer dan duizend gebruikers, 39 % met Frans en 32 % met het Nederlands als moedertaal. Op grote afstand volgen Arabisch, Engels, Spaans en Duits met elk enkele procenten. In totaal zijn 35 talen vertegenwoordigd.

(www.patati.be, Brussel deze week, 8.7.2010)

Baby’s hebben al een accent

De Universiteit van Würzburg heeft het gehuil van 30 Franse en 30 Duitse pasgeborenen geanalyseerd. Het blijkt dat ook in het huilen al een accent kan vastgesteld worden: bij de Franse ligt het accent op het einde, zoals bij Franse woorden, bij de Duitse eerder in het begin. De taal die ze hoorden voor de geboorte zou dus een effect hebben. Men hoopt hieruit meer te leren over het ontstaan van taal.

(Research EU, april 2010)

Ysco

De roomijsfabrikant Ysco uit Langemark doet in het piekseizoen een beroep op veel tijdelijke werknemers, ook uit Noord-Frankrijk. „Nederlands blijft wel de voertaal in de fabriek, maar we hebben ploegbazen en lijnverantwoordelijken die instructies geven in het Frans. Eigenlijk is de voertaal West-Vlaams, wat niet altijd gemakkelijk is voor de Franstaligen die wel een inspanning doen om Nederlands te leren.”

(Commercieel directeur Henk Casteele in de Krant van West-Vlaanderen, 6.8.2010)

Baskenland

„Patxi” López, eerste minister van de Baskische regering, lijkt succes te hebben in de strijd tegen het ETA-terrorisme. Hij bevindt zich nochtans in een delicate situatie: alhoewel zijn familie sedert generaties in de omgeving van Bilbao (de grootste stad van Baskenland) woont, werd thuis altijd Spaans gesproken en begint hij pas nu Baskisch te leren.

(Der Spiegel, 32/2010)

Esperanto

Edmond Privat

Edmond Privat (1889-1962) speelde voor en na de eerste wereldoorlog een belangrijke rol in de Zwitserse en internationale Esperantobeweging, o.m. als hoofdredacteur van het tijdschrift „Esperanto” en door zijn contacten met de Volkenbond. Hij publiceerde niet alleen veel teksten in het Esperanto, maar ook in het Frans. De Pool Tomasz Chmielnik (1957) heeft een project opgestart om al zijn Franstalige publicaties naar het Esperanto te vertalen en uit te geven.

(www.gresillon.org/spip.php?article47)

Kongo

Enkele Oostende esperantisten steunen een ontwikkelingsproject met o.m. een schooltje in Kongo. Een fotoreeks staat op verenigingen.nieuwsblad.be/vereniging/matondo

(zoek in de oude berichten van begin 2010)

Spaans Esperantomuseum heropend

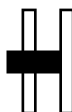
Na het overlijden van de oprichter is de toestand van het Spaans Esperantomuseum in Sant Pau d’ Ordal, gemeente Subirats (Alt Penedès, Barcelona) jarenlang onduidelijk geweest. Begin april 2010 werd het heropend en het kan elk weekend bezocht worden. Het wordt beheerd door het gemeentebestuur van Subirats.

(www.museuesperanto.org)

Tatoeba

In een woordenboek vinden we de vertaling van een woord naar een andere taal, of in het beste geval de vertaling van een uitdrukking van enkele woorden lang. Eigenlijk hebben wij de vertaling van volledige zinnen nodig. Dat is wat www.tatoeba.org wil aanbieden: zoveel mogelijk vertaalde zinnen in zoveel mogelijk talen.

Midden augustus hadden het Japans en het Engels veruit het grootste aanbod met elk ongeveer 150.000 zinnen. Het Esperanto stond negende met 7500 zinnen en het Nederlands twaalfde met 4000. Het filmpje op de startpagina (in het Engels) geeft een overzicht van het project. Registreren is noodzakelijk om Tatoeba te gebruiken of er aan mee te werken.

Tenzij anders vermeld zijn alle vergaderingen gratis en voor iedereen toegankelijk. Let wel dat de meeste activiteiten in het Esperanto doorgaan. Uiteraard zijn we steeds bereid geïnteresseerde bezoekers in het Nederlands te woord te staan.

ANTWERPEN – Groep "Esperanto-Antwerpen"

http://esperanto-antwerpen.weebly.com/

Alle programma's hebben plaats in het Esperantohuis, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, in het clublokaal op de eerste verdieping. De clubavond begint om 20.15 uur. Iedereen is welkom.

Elke vrijdagavond is er een bijeenkomst. Het programma zal tijdig verschijnen op volgende webstek: http://esperanto-antwerpen.weebly.com/

03 sept: Alexandre Baudry, Frankrijk/Nederland, vrijwilliger bij TEJO (de internationale Esperantojongerenorganisatie in Rotterdam), zal spreken over TEJO zelf en over Pasporta Servo, een dienst voor gratis logies bij Esperantosprekers

10 sept: Met Denise Parente doen we taalspelletjes

17 sept: Trevor Steele, Australië, stelt zijn nieuwste roman voor: 'Flugi kun kakatuoj". Hij debuteerde in 1987 en publiceerde sindsdien veel romans, novellen en reisverhalen, origineel in Esperanto. Tijdens het afgelopen Esperantowereldcongres in Havana kreeg hij een onderscheiding wegens 'uitzonderlijke verdienste als auteur'.

24 sept: Jan-Pieter Doumen. "Van de Vos Reynaerde". Het bekende vlaamse dierenepos, geschreven rond 1250 door een onbekende dichter en sindsdien reeds vertaald in vele talen, is nu ook beschikbaar in Esperanto.Het gedicht bestaat uit 4250 rijmloze verzen en kan gelezen worden als proza.

08 okt: Andreo Peetermans. "Taalverscheidenheid; hoe? in welke mate?" Dat talen niet gelijk zijn is vanzelfsprekend. Maar als we echt de rijke verscheidenheid van de menselijke taalschat willen ontdekken, moeten we dieper kijken. Tijdens het onderzoek zullen we de verborgen grenzen van de menselijke taal ontdekken.

15 okt: Ivo Durwael. "Onze pioniers in beeld": Onze club was en blijft een van de meest actieve Esperantoclubs en heeft een sterke traditie. Dat danken we aan onze opmerkelijke pioniers. Deze avond zullen we enkelen belichten die een uitmuntende rol speelden en die sommige leden kenden. We denken aan Jules Vertraeten en Henny De Ketelaere. Maar ook andere pioniers zullen we voorstellen met foto en persoonlijke herinneringen.

22 okt: Nicky Janssen. Pompoenfeest. Met pompoenen kan je originele figuurtjes maken en ....ze zijn eetbaar! We knutselen en eten een hapje.

29 okt: Lode Van de Velde. Fotografiecursus: hoe met de computer foto's verbeteren?

05 nov: Lode Van de Velde. Fotografiecursus: compositie. In juli waren velen met vakantie. Lode wil graag opnieuw zijn ervaring doorgeven.

BRUGGE

Hou onze webstek
www.esperanto-brugge.weebly.com in het oog voor de komende activiteiten of vraag meer informatie via:
heidi.goes#gmail.com.

BRUSSEL – Esperantista Brusela Grupo

http://users.belgacom.net/EBG

Opgelet: nieuwe vergaderplaats: gebouw Van Maerlant, op de hoek van de gelijknamige straat en de Belliard-straat, tegenover het Leopoldpark, dicht bij metrostation Maelbeek.

Aangezien dit gebouw tot de Europese Instellingen behoort, is er een vrij strenge controle. Bezoekers gelieven zich op voorhand aan te melden.

Info: Hélène Falk, Eikenlaan 7, 1640 Sint-Genesius-Rode, tel.: 02 358 42 14, helene.falk#skynet.be

GENT – La Progreso

http://www.esperanto.be/gent

Zaterdag 18 september: wij nemen deel aan de cultuurmarkt te Gent

Dinsdag 5 oktober: start van de nieuwe cursus.

Zaterdag 23 oktober: wij nemen deel aan de "Dag van de Dialoog".

KALMTHOUT - La Erikejo

http://users.telenet.be/La.Erikejo/Index.htm

16 sept: Conversatieavond: Alle aanwezigen bereiden een klein verhaal voor van een tiental minuten over de vakantieperiode.

21 okt: Vrije conversatie

KAPELLE – Esperanto-Grupo "Meza Zelando"

Voor onze avonden, de laatste vrijdag van de maand om 19.30 u., worden we telkens bij een ander clublid te gast ontvangen. Inlichtingen over programma en plaats van samenkomst bij Sally en Dies Krombeen, tel.: (0113) 34 15 63 of Rie en Kees Dentz, tel.: (0118) 61 48 34.

LEUVEN - Esperanto 3000

http://www.esperanto.be/esperanto3000

Zoals steeds gaan al onze activiteiten door in het Cultureel Centrum, Brusselsestraat 63, Leuven.

Info: Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320, Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12.
rogergoris#versateladsl.be

8 sept: Voordracht in het Esperanto en gelegenheid om vragen te stellen.

13 okt: Voordracht in het Esperanto en gelegenheid om vragen te stellen.

OOSTENDE - La Konko

Meer info : Marc Cuffez, voorzitter via 0486 362435 of marc.cuffez#telenet.be; Flory Witdoeckt, ondervoorzitter via 059 702914 of flory2#witdoeckt.be
Gevorderdennamiddag : elke maandag 14u30 - 16u30 vanaf 6 september

Gespreksavonden 19-21u:
- september : 8 en 29 (i.p.v. 22)
- oktober : 13 en 27

Lokaal : Vercamersschool, Northlaan 14, Oostende

TIENEN – La Hirundo

http://home.tiscali.be/lahirundo/
Info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen.
Tel en fax: 016 / 81 52 46,
e-post: bert.boon#skynet.be

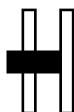
Uitnodiging Algemene Vergadering
Vlaamse Esperantobond v.z.w.

zondag 26 september 2010 (aanvang 13.00)

"Het Hof van Watervliet"
(www.hofvanwatervliet.be),
Oude Burg 27, 9000 Brugge

Agendapunten:

- budget 2010
- werkplan 2010
- toekomst esperantohuis
- springboard-project
- varia

ANTWERPEN
La Verda Stelo - Esperanto Antwerpen,
Frankrijklei 140

Info avond:
22 september om 19 u 30,Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.
Informatie over de internationale taal Esperanto en inleiding tot de taal. Inkom gratis.

BRUSSEL
Van Maerlantstraat 2 Brussel.

Cursus:
Vanaf 15 september.
Elke woensdag van 18u30 tot 20u. Prijs: 10 euro (lidgeld Esperantoclub van Brussel).

Contact: patrick.pellegrin(op)skynet.be

GENT,
Clublokaal 'La Progreso',
Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge

Cursus:
vanaf dinsdag 5 oktober gedurende 14 weken, telkens op dinsdagavond van 19.00 tot 21.00 (niet tijdens schoolvakanties)

Doel: Op een snelle en intensieve manier de basis van het Esperanto verwerven en in staat zijn op dat niveau te converseren. Vereisten: Behoorlijke kennis van het Nederlands en ten minste één vreemde taal geleerd hebben.
Na de cursus: Mogelijkheid tot het volgen van conversatieavonden.

Info: tel. 09 230 16 77 of 09 221 10 02, gent(op)esperanto.be, esperanto.be/gent

---

LEUVEN
cc Romaanse Poort,
Brusselsestraat 63

Infoavond met proefles: woensdag 29 september 2010 om 20 - 22 uur. Gratis.

Cursus voor beginners, op dinsdagen, van 5 oktober tot 14 december en van 4 januari tot 22 maart 2011 (uitgezonderd feestdagen en vakanties), telkens van 19.30 tot 22.00 uur. Prijs: eerste les gratis, daarna 80,00 EUR (cursusmateriaal inbegrepen). Meerdere personen wonend op één adres: 160,00 EUR. Samen met Spoedcursus: 115,00 EUR (één adres: 230,00 EUR). Gehandicapten met een begeleiderspas: de begeleider doet gratis mee (leerboek betalend)

snelcursus op zaterdag 9 en zondag 10 oktober 2010, van 9:00 tot 17:00 uur. 50.00 EUR (inclusief middagmaal) in Winksele. Speciale methode om snel een basiskennis te verwerven. Kennis van vreemde talen helpt (geen Esperanto). Vooraf inschrijven verplicht: overschrijven op 734-3331944-03 van Esperanto 3000 Leuven, met vermelding van “spoedcursus oktober” en je naam.

info: esperanto3000@esperanto.be of: 010 86 01 12.

OOSTENDE
La Konko
Vercamersschool, Northlaan 14 Mariakerke-Oostende.

Gespreksavonden voor gevorderden : vanaf woensdag 8 september, 19u00 tot 21u00

Cursus voor gevorderden : elke maandag van 14u30 tot 16u30 vanaf 6 september

info bij Marc Cuffez: 0486 362365 (marc.cuffez(op)telenet.be) of Flory Witdoeckt: 059 702914 (flory2(op)witdoeckt.be).

PEER:
Limburgse Esperantovereniging LEA organiseert een basiscursus Esperanto: Cultureel centrum Poorthuis Zuidervest in Peer.

- Van oktober 2010 tot juni 2011,
elke donderdag behalve de laatste donderdag van de maand. 20 u tot 22 u
- Inschrijving 50 Euro
- meer info op de webstek van L.E.V.

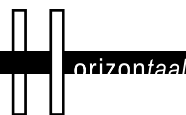
TIENEN: conversatiecursus en verdieping in de taal Esperanto

- elke dinsdag vanaf 5 oktober(behalve in schoolvakanties). telkens van 19 tot 21 uur.
- meer info Bert Boon, bert.boon(op)skynet.be Tel.: 0472 73 48 30

TURNHOUT: conversatiecursus en verdieping in de taal Esperanto

- elke dinsdag vanaf 7 september (behalve in schoolvakanties). telkens van 9 tot 11 uur.
- meer info e-mail. de.groot-dom(op)telenet.be

Voor cursussen, woordenboeken en dergelijke, zie: http://www.esperanto.be/fel/nl/cursus.php

Contactadressen in Vlaanderen

ANTWERPEN *Esperanto-Antwerpen*, p/a Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00, E-post: esperanto-antwerpen#esperanto.be
BRUGGE *Paco kaj justeco*, Heidi Goes, Assebroeklaan 2, 8310 Brugge, tel. (0)50 675178 , heidi.goes#gmail.com
BRUSSEL H. Falk, Eikenlaan 7, 1640 St.-Genesius-Rode, tel. 02 358 42 14, E-post: helene.falk#skynet.be
GENT *La Progreso* Katja Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77, E-post: gent#esperanto.be
KALMTHOUT *La Erikejo*, Mireille Smet-Storms op 03 666 83 19 of via mireillestorms#hotmail.com
KORTRIJK *La Konkordo* P. Glorieux, Werkenstraat 56, 8610 Werken, tel.: 051 56 90 30. E-post: piet.glorieux#gmail.com
- Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96.
LEUVEN *Esperanto 3000* Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320 Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12. E-post: rogergoris#base.be.
LIMBURG *Limburgse Esperantovereniging* H. Schutters, Panhovenstraat 10, 3930 Peer, tel.: 011 63 55 92. E-post: henri.schutters#skynet.be.
LONDERZEEL Frederik Van den Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65. E-post: comite.jean.pain#skynet.be.
OOSTENDE *La Konko* Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65 (gsm)
ROESELARE / TIELT zie KORTRIJK
TIENEN *La Hirundo* B. Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen, tel.: 016 81 52 46, e-post: bert.boon#skynet.be.
TURNHOUT Daniel Van Herpe, Koningin Fabiolalaan 2, 2360 Oud-Turnhout, tel.+fax: 014 45 13 29. E-post: dan.vanherpe#telenet.be.

Contactadressen in Nederland

ALKMAAR Afdeling Alkmaar. Bert Klijn, Klipper 119, 1721 GW Broek op Langedijk, Tel 0226-314183, E-post: esperanto.alkmaar#gmail.com
ALMELO G.C.A.M. Dercks, Molenstraat 20, 7607 AL Almelo. Tel. 0546 819403.
APELDOORN: Mevr. A. Schouten, Dintel 20, 733 MC Apeldoorn. Tel. 055 5332923.
BEVERWIJK *Stelrondo* R. Moerbeek, Zwaansmeerstraat 48, NL-1946 AE Beverwijk, tel.: (0251) 23 10 79.
DEN HAAG *Internationaal Esperanto-Instituut (IEI)* Riouwstraat 172, NL-2585 HW Den Haag, tel.: (070) 355 66 77.
DEN HELDER *Contact:* Kruiszwin 1205, NL-1780 LE Den Helder.
DEVENTER zie ALMELO.
EINDHOVEN R. Bossong, Floraplein 23, NL-5644 JS Eindhoven, tel.: (040) 211 41 62.
ENSCHEDE Corrie Kwantes, Marnixstraat 57, 2023 RB Haarlem, Tel 023-5276561.
GRONINGEN *Esperantocentrum*, T.W.S. Mansholtstraat 25, NL-9728 MC Groningen, tel.: (050) 527 45 72.
HAARLEM-HEEMSTEDE *Komprenado faras pacon* C. Duivenvoorden-Kors, Kamerlingh Onnesstraat 40, NL-2014 EM Haarlem, tel.: (023) 524 57 13.
HELMOND Toine Gremmen, Nassaustraat 3, 5707 HL Helmond, tel.: (0492) 54 44 72.
'S HERTOGENBOSCH S. Bosga, Rijzertlaan 46, postbus 2141, 5202 CC 's Hertogenbosch.
LEIDSCHENDAM-VOORBURG: M.H. Erasmus-van Zadelhoff, Laan van Oostenburg 40, NL-2271 AP Voorburg, tel.: (070) 38635 29. E-post: marjet.erasmus#zonnet.nl
ROTTERDAM *Merkurio* P. Schuil, Park Vossendijk 331, 3192 XG Hoogvliet, tel.: (010) 416 14 49.
TANEF/*La Migranto* Aad Demmendaal-o/d Brouw, Boekenrode 11, NL-3085 JA Rotterdam.
TERNEUZEN Zeland-Flandruja Esperanto-Grupo J. den Toonder, Axelsestraat 6, 4537 AJ Terneuzen.
VOORBURG: zie Esperantogroep LEIDSCHENDAM-VOORBURG
ZAANDAM J.K. Hammer Taxusstraat 7, 1505 AA Zaandam Tel 075-6166931. E-post: ko.hammer#planet.nl
ZEELAND S.P. Smits, Lange Noordweg 3, 4453 RC 's-Heerenhoek, Tel 0113-351456. E-post: spsmits#hotmail.com
ZEEUWS-VLAANDEREN: Det Koning, van Speykstraat 19, 4535 BN Terneuzen, tel.: 0115 – 694 670, E-post: det#digitalplaygrounds.com

Andere nuttige adressen

Vlaamse Esperantobond / Flandra EsperantoLigo Frankrijklei, 140, B-2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00, Fax.: 03 233 54 33. Epost: info#fel.esperanto.be. Internet: www.esperanto.be
Vlaamse Esperanto Jongeren Vereniging / Flandra Esperanto Junulara Asocio p/a Frankrijklei 140, B2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00 Epost: fleja#esperanto.be.
ILEI-Belgio: Iwona Kocieba, Graaf de Fienneslaan 54, BE-2650 Edegem, iwona.kocieba#telenet.be
Esperanto Scoutsvereniging/Skolta EsperantoLigo (SEL) Stein Hautekees, St Gillisplein,17 B-3300 Kumtich- Tienen, stein.hautekees#advalvas.be Zie ook: www.lahirundo.yucom.be
Association pour l'Esperanto, p/a Marcel Delforge, rue des Glacières 16, B6001 Charleroi (Marcinelle). Tel.: + fax: 071 43 14 13. Epost: mardelforge#brutele.be.
Belga Esperanto Fervojista Asocio (Spoorwegesperantisten), Lucien De Sutter, Frère Orbanstraat 210, 8400 Oostende. Tel:059 50 18 25.
Esperanto Nederland, secretaris, p/a Ineke Emmelkamp, Arubastraat 12, 9715 RW Groningen, T: 050-5718842, E: sekretario#esperanto-nederland.nl
Hoofdkantoor van de Esperanto WereldVereniging/Centra Oficejo de UEA Nieuwe Binnenweg 176, NL3015 BJ Rotterdam, tel.: 00 31 10 436 10 44. Epost: uea#inter.nl.net.

Bestuursleden van FEL

Voorzitter:	Lode Van de Velde, Hof Van Tichelen 20/3, 2020 Antwerpen, 03/899.08.73, lodchjo#yahoo.com
Ondervoorz.:	Flory Witdoeckt, Wapenplein 17 - 8, 8400 Oostende, 059/70.29.14, flory2#witdoeckt.be
Penningm.:	Bart Demeyere, Albert Dyserynckstraat 28, 8200 Brugge bart.demeyere#esperanto.be
Secretaris:	Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65, marc.cuffez#telenet.be
Bestuurslid:	Walter van den Kieboom, Wapenplein 17 - 8,, 8400 Oostende, 059/70.29.14
Bestuurslid:	Helena Van der Steen, Turnhoutsebaan 459, 2140 Borgerhout, h.vdsteen#scarlet.be
Bestuurslid:	Yves Nevelsteen, Maaltebruggestraat 165a, 9000 Gent. Tel. 09/3307156, yves#ikso.net

Hoeveel Esperanto kun je leren op 2 weekendjes tijd?

Doe mee en je zult versteld staan!

- Wij nodigen u uit voor de beginnerscursus Esperanto die plaats zal vinden in Louvain-la-Neuve (universiteitsstad in de omgeving van Brussel).
- De cursusduur bedraagt 25 uur gedurende twee opeenvolgende weekends (16-17 en 23-24 oktober 2010).
- De cursus wordt uitsluitend in het Esperanto gegeven. Ze is dus voor iedereen geschikt, ongeacht taalachtergrond.
- Het inschrijvingsgeld voor de cursus (boeken, zaalhuur, fotokopieën etc.) bedraagt € 75 voor de 25 uur.
- Het inschrijvingsgeld voor de cursus + avondmaaltijd (op zaterdag) + overnachting en ontbijt + vervoer ter plaatse bedraagt € 140.
- Voor studenten en jongeren beneden 26 jaar is dit respectievelijk: € 30 / € 60.
- Voor vragen of inschrijving, aarzel niet om contact op te nemen met André Demarque via ademarque#skynet.be of 010 41 29 25.